

det Grundlag, hvorpaa vi maa bedømme det ærede Medlems Villighed til at medvirke til Gennemførelsen af Forslaget i den Skikkelse, han nu roser i saa høje Toner. Men: bedre sent end aldrig. I det Øjeblik det ærede Medlem erklærer sig villig til at genoptage Forhandlingerne om det, og der ellers bliver Mulighed for det — Tiden er ikke til det i Aar, men til næste Aar —, erklærer jeg mig villig til at optage Forhandlingerne lige saa loyalt, som jeg har gjort, og haaber, at det ærede Medlem, hvis han skal deltage i Arbejdet, vil arbejde hurtigere end første Aar, da Mulighed for Forslagets Gennemførelse var til Stede. Et ejendommeligt Dokument foreligger i den anden Beretning, der er afgivet nu i Foraaet en Gang, netop paa et Tidspunkt, da det var klart for alle i Udvalget, at Sagen var strandet. Da kom der en Udtalelse til Protokollen fra de Herrer, den er optaget i Beretningen, at nu var de færdige til at gennemføre Forslaget med de Ændringer, som nævntes af det ærede Medlem Hr. Clausager — de var i øvrigt stillede Aaret i Forvejen, men kom ikke til Forhandling, fordi de andre Ændringsforslag ikke fremkom. Jeg skal endnu en Gang anbefale Forslaget, og jeg skal senere, naar Tiden dertil er inde, tillade mig at foreslaa Udvalg.

Borgbjerg: Den højtærede Finansminister sagde, at nu kunde vi sagtens sige, at det Toldlovsforslag, der var forelagt i 1921, kunde have samlet Stemning for sig og være gennemført ved de Radikales og Socialdemokraternes Hjælp, men den Gang brugte vi stærke Ord om dette Lovforslag. Hvilken Ret Ministeren kan have overfor andre, skal jeg lade være uomtalt, det kommer ikke mig ved, men overfor mig har han ikke Ret i den Paastand. Jeg har nu — jeg indrømmer lidt flygtigt, men jeg har dog løbet den Tale igennem, jeg havde den Ære at holde paa mit Partis Vegne her den 30. November 1921. Og Ministeren vil ikke kunne dokumentere, at jeg udtalte mig skarpt og uvilligt imod det forelagte Lovforslag. Jeg havde min Kritik af Enkeltheder, jeg kritiserede ogsaa, at vi ikke fik den Nedgang i Befolkningens Forbrugsskatter, som jeg mente, en Toldlov burde bringe, saadan som den af 1908 havde gjort. Men jeg stillede mig ingenlunde ubetinget afvisende overfor Lovforslagets Gennemførelse med de Ændringer, som vi kunde enes om, og hvor vi vilde have faaet nogen Indflydelse fra vor Side, hvis Regeringen vilde have gennemført det sammen med os og

sammen med de Radikale. Jeg sagde ikke den Gang, at det afgørende for os var Skelnemærket: direkte eller indirekte Skat. Jeg sagde, som man kan finde — det er vist Spalte 2787 —, at det afgørende var, om Skattebyrden afpassedes efter Skatteevnen, ikke den formelle Rubricering. Jeg sagde ogsaa, at Luksussskat eller Luksustold af en vis Art vilde vi ikke bekæmpe principielt, vi kan tænke os Muligheden af at gaa ind derpaa, men jeg tilføjede, at Begrænsningen af, hvad der var Luksus, var naturligvis meget udflydende. Jeg nævnte ogsaa Farerne derved, men gik ikke principielt imod enhver Luksusbeskatning.

Hvad Værditolden angaar, udtalte Ministeren, at større Fremskridt for Værditolden har der aldrig fundet Sted end det, der nu faktisk er gennemført ved de midlertidige, efterhaanden permanente Tilføjelser til Toldloven, vi har faaet. Det forekommer mig, at Ministeren her gør sig skyldig i en Forveksling af Maal og Midler. For os Socialdemokrater har Værditolden aldrig i sig selv været det, vi ønskede; det, vi ønskede gennem Værditolden, var vort Formaal, nemlig en Nedsættelse af Toldskatterne for den store, almindelige forbrugende Befolkning. Det er ganske rigtigt, at det kan naas paa anden Maade, deri har det ærede Medlem Hr. Drachmann Ret, og det har jeg ofte fremhævet ogsaa under Udvalgsbehandlingen, at man kan naa det, som tilsigtes ved Værditolden, paa anden Maade, nemlig ved en stærk Graduering af Toldsatserne, ogsaa paa Vægttoldens Grund, og det har vi ogsaa fra vor Side været villige til at forhandle om. Men Formaalet med Værditolden er Nedsættelse af Forbrugsskatterne, ikke Forhøjelse. Det er rigtigt, at vi har faaet mere Værditold siden 1908, men vi har faaet den saadan, at vi samtidig har faaet en stærk Stigning i Toldskatterne, og det var ikke vor Mening med Værditoldsatsernes Gennemførelse.

Vi betonedes i 1921 stærkt vor Sympati for Værditoldprincippet, støttede paa dette Punkt afgjort Ministeren, for jeg vendte mig mod Protektionisterne ogsaa paa dette Tidspunkt, Industrilederne, og bebrejdede dem allerede den Gang, at de efter min Mening ikke viste noget Overmaal af politisk Kløgt ved kun at slaa sig paa Protektionismen og saa at bekæmpe det Toldlovsforslag, der den Gang var blevet fremsat af Regeringen. Jeg udtalte udtrykkelig — det staar Spalte 2803 —, at der var en Mulighed for dette Toldlovsforslags Gennemførelse ved Medvirkning af de Radikale og Socialdemokraterne. Jeg tror alt-